

Șomajul tehnic în condițiile epidemiei de SARS-CoV-2 în România

Ec. Liliana Maria DRUIU, drd. ec. Daniel DRĂGUȚ

Arad

Abstract

The new epidemiological conditions imposed several measures to maintain social distance and reduce the spread of SARS-CoV-2 coronavirus. For the economic entities, these regulations materialized in the reduction or interruption of the exploitation activity. The aim of this paper is to highlight the impact of the measures adopted on the recognition of settlements with employees who are technically unemployed.

Key terms: SARS-CoV-2, pandemic, technical unemployment, grants, unemployment indemnity

Termeni-cheie: SARS-CoV-2, pandemie, șomaj tehnic, subvenții, indemnizație de șomaj

Clasificare JEL: H12, K31, J41, M41

To cite this article: Liliana Maria Druiu, Daniel Drăguț, *Șomajul tehnic în condițiile epidemiei de SARS-CoV-2 în România*, *CECCAR Business Review*, N° 8/2020, pp. 15-20, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2020.08.02>

1. Introducere

Gradul crescut al riscului de contagiune cu noul coronavirus, SARS-CoV-2, a impus necesitatea adoptării unor măsuri restrictive privind desfășurarea de activități care implică participarea unui număr mare de persoane. Restricțiile au afectat și entitățile economice, care s-au confruntat cu obligația de a-și reorganiza activitatea și programul de lucru al salariaților sau de a implementa munca la domiciliu și chiar telemunca. De asemenea, păstrarea distanțării sociale a dus la reducerea activității de exploatare a unor entități economice și chiar la stoparea acestora.

Comaniile care nu au putut continua activitatea din cauza noilor condiții epidemiologice au decis întreruperea sa temporară și intrarea salariaților în șomaj tehnic, cum este cazul în domeniul HoReCa, aceștia beneficiind de un venit de 75% din salariul de bază. Există însă și entități care, deși au fost afectate de pandemie, au suportat din bugetele proprii diferența de salariu al angajaților, din două considerente, primul fiind că resursa umană este cel mai important activ al unei companii în era noastră, iar cel de-al doilea reprezentându-l solidaritatea socială, fiecare contribuind după posibilitățile sale.

Scopul acestui articol este prezentarea principalelor aspecte legale privind șomajul tehnic în actualele condiții pandemice și evidențierea impactului asupra sistemului de salarizare din România al măsurilor adoptate de guvern pentru prevenirea răspândirii virusului SARS-CoV-2.

Articolul este structurat în patru părți astfel: prima parte redă tematica și scopul lucrării, cea de-a doua fiind dedicată prezentării cadrului legislativ cu privire la șomajul tehnic. Cea de-a treia parte redă recunoașterea contabilă a decontărilor cu salariații și a subvențiilor privind indemnizațiile de șomaj, prin exemplificarea

operațiunilor în cadrul unui studiu de caz realizat la o entitate care s-a confruntat cu această situație. În final sunt prezentate concluziile.

2. Cadrul legislativ de reglementare a șomajului tehnic

Șomajul tehnic reprezintă o măsură de suspendare a contractului de muncă la cererea angajatorului. Conform prevederilor Legii nr. 53/2003 – Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, contractul individual de muncă poate fi suspendat din inițiativa angajatorului în cazul întreruperii sau reducerii temporare a activității sale, fără ca raportul de muncă să înceteze, din motive economice, tehnologice, structurale sau similare. În această perioadă, angajatorii au obligația de a le plăti salariaților aflați în șomaj o indemnizație în cuantum de minimum 75% din salariul de bază, suportată din fondul de salarii.

În timpul stării de urgență instituite prin Decretul Președintelui României nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României s-a stabilit, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, că *indemnizația pentru fiecare zi liberă se plătește din capitolul aferent cheltuielilor de personal din bugetul de venituri și cheltuieli al angajatorului și este în cuantum de 75% din salariul de bază corespunzător unei zile lucrătoare, dar nu mai mult de corespondentul pe zi a 75% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat*, angajatorul putând solicita ulterior subvenționarea indemnizației de șomaj tehnic de la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Chiar și în aceste condiții, angajatorii au obligația de a calcula, reține și plăti impozitul pe venitul salarial și contribuțiile sociale obligatorii datorate bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat.

3. Recunoașterea contabilă a decontărilor cu salariații și a subvențiilor privind indemnizațiile de șomaj

Studiu de caz

Entitatea M&S Caffe SRL își desfășoară activitatea conform codului CAEN 5630 „Baruri și alte activități de servire a băuturilor”. În luna martie 2020, prin art. 1 al Ordonanței militare nr. 1/2020 privind unele măsuri de primă urgență care privesc aglomerările de persoane și circulația transfrontalieră a unor bunuri, activitatea societății a fost suspendată, astfel că administratorul său a decis ca salariații O.A., angajați cu normă întreagă pe perioadă nedeterminată, să intre în șomaj tehnic. Salariul brut de încadrare al acestuia este de 2.230 lei/lună, respectiv 12,67 lei/oră. În luna martie, O.A. a lucrat efectiv 120 de ore, iar 56 de ore a fost încadrat ca fiind în șomaj tehnic.

Pentru recunoașterea contabilă a decontărilor cu salariații la entitatea M&S Caffe s-au parcurs următoarele etape:

1. Înregistrarea salariului brut pe perioada în care O.A. nu a avut contractul de muncă suspendat și a indemnizației pentru șomaj tehnic:

Venitul salarial cuvenit pentru zilele lucrate = 120 ore x 12,67 lei/oră = 1.520 lei

Indemnizația pentru șomaj tehnic = (56 ore x 12,67 lei/oră) x 75% = 532 lei

2.052 lei	641	=	%	<u>2.052 lei</u>
	„Cheltuieli cu salariile personalului”		421.1	1.520 lei
			„Personal – salarii datorate”	
			421.2	532 lei
			„Personal – salarii datorate”	

2. Înregistrarea contribuțiilor sociale datorate pentru alte venituri decât indemnizația pentru șomaj tehnic suportată din bugetul asigurărilor pentru șomaj:

- CAS:

CAS = Venitul salarial convenit pentru zilele lucrate x 25% = 1.520 lei x 25% = 380 lei

380 lei	421.1	=	4315.1	380 lei
	„Personal – salarii datorate”		„Contribuția de asigurări sociale”	

- CASS:

CASS = Venitul salarial convenit pentru zilele lucrate x 10% = 1.520 lei x 10% = 152 lei

152 lei	421.1	=	4316.1	152 lei
	„Personal – salarii datorate”		„Contribuția de asigurări sociale de sănătate”	

- Impozitul pe venitul salarial:

Impozitul pe venit = (Venitul salarial convenit pentru zilele lucrate – CAS – CASS – Deduceri) x 10% = (1.520 lei – 380 lei – 152 lei – 510 lei) x 10% = 48 lei

48 lei	421.1	=	444.1	48 lei
	„Personal – salarii datorate”		„Impozitul pe venituri de natura salariilor”	

- Contribuția asiguratorie pentru muncă:

CAM = Venitul salarial convenit pentru zilele lucrate x 2,25% = 1.520 lei x 2,25% = 34 lei

34 lei	646	=	436	34 lei
	„Cheltuieli privind contribuția asiguratorie pentru muncă”		„Contribuția asiguratorie pentru muncă”	

3. Înregistrarea contribuțiilor sociale datorate pentru indemnizația pentru șomaj tehnic suportată din bugetul asigurărilor pentru șomaj:

- CAS:

CAS = Indemnizația pentru șomaj tehnic x 25% = 532 lei x 25% = 133 lei

133 lei	421.2	=	4315.2	133 lei
	„Personal – salarii datorate”		„Contribuția de asigurări sociale”	

- CASS:

CASS = Indemnizația pentru șomaj tehnic x 10% = 532 lei x 10% = 53 lei

53 lei	421.2	=	4316.2	53 lei
	„Personal – salarii datorate”		„Contribuția de asigurări sociale de sănătate”	

- Impozitul pe venitul salarial:

Impozitul pe venit = (Indemnizația pentru șomaj tehnic – CAS – CASS) x 10% = (532 lei – 133 lei – 53 lei) x 10% = 35 lei

35 lei	421.2	=	444.2	35 lei
	„Personal – salarii datorate”		„Impozitul pe venituri de natura salariilor”	

4. În luna pentru care angajatorul solicită indemnizația suportată din bugetul asigurărilor pentru șomaj, înregistrarea aferentă este:

532 lei	4452	=	7414	532 lei*
	„Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții”		„Venituri din subvenții de exploatare pentru plata personalului”	

* Suma trebuie să coincidă cu rulajul contului 421.2.

5. Înregistrarea sumei decontate din bugetul asigurărilor pentru șomaj:

532 lei	5121	=	4452	532 lei*
	„Conturi la bănci în lei”		„Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții”	

* Suma aprobată pentru rambursare

Un aspect important privind șomajul tehnic este recunoașterea atât a cheltuielilor salariale, cât și a sumelor primite ca subvenție.

Nu există nicio îndoială că atât partea de cheltuială salarială aferentă zilelor lucrate, cât și partea de cheltuială aferentă zilelor de șomaj tehnic se înregistrează în luna în care s-a întocmit pontajul. În cazul de față, luna este martie 2020, iar subvenția se înregistrează la venituri în luna în care s-a încasat efectiv, adică în aprilie 2020.

Procedura de aplicare a OUG nr. 30/2020 pentru obținerea șomajului tehnic prevede depunerea documentelor la agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene, precum și a municipiului București, sau la agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, în funcție de caz, în luna următoare celei în care angajații au fost în șomaj tehnic, iar declararea contribuțiilor prin formularul 112 se face până la data de 25 a lunii următoare primirii subvenției.

În cazul nostru, în luna martie se înregistrează cheltuiala cu șomajul tehnic, în luna aprilie se depun actele pentru subvenție și cel mai probabil se și încasează suma respectivă, iar până la 25 mai se depune declarația privind obligațiile de plată aferente șomajului tehnic.

În același timp, conform principiului contabilității de angajamente enunțat în Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale

și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare, *efectele tranzacțiilor și ale altor evenimente sunt recunoscute atunci când tranzacțiile și evenimentele se produc (și nu pe măsură ce numerarul sau echivalentul său este încasat sau plătit) și sunt înregistrate în contabilitate și raportate în situațiile financiare ale perioadelor aferente. Trebuie să se țină cont de veniturile și cheltuielile aferente exercițiului financiar, indiferent de data încasării veniturilor sau data plății cheltuielilor.*

Analizând toate aceste aspecte, putem spune că se pot folosi atât conturile de venituri în avans, cât și cele de cheltuieli în avans. Dar, ținând cont că o cheltuială trebuie recunoscută atunci când generează un venit, cheltuiala cu șomajul ar trebui recunoscută în luna în care s-a încasat șomajul tehnic, respectiv în luna aprilie.

Astfel, vom avea următoarele înregistrări:

- Luna martie:

1.520 lei	641	=	421.1	1.520 lei*
	„Cheltuieli cu salariile personalului”		„Personal – salarii datorate”	

* Venitul salarial cuvenit pentru zilele lucrate

532 lei	471	=	421.1	532 lei*
	„Cheltuieli în avans”		„Personal – salarii datorate”	

* Indemnizația pentru șomaj tehnic suportată din bugetul asigurărilor pentru șomaj

- Luna aprilie:

532 lei	641	=	471	532 lei*
	„Cheltuieli cu salariile personalului”		„Cheltuieli în avans”	

* Reluarea indemnizației pentru șomaj tehnic suportată din bugetul asigurărilor pentru șomaj

OMFP nr. 1.802/2014 prevede că *subvențiile guvernamentale, inclusiv subvențiile nemonetare la valoarea justă, nu trebuie recunoscute până când nu există suficientă siguranță că:*

- entitatea va respecta condițiile impuse de acordarea lor; și*
- subvențiile vor fi primite.*

Ținând cont că la sfârșitul lunii martie au fost îndeplinite toate condițiile de accesare a șomajului tehnic (contractul individual de muncă suspendat, obținerea Certificatului de Situație de Urgență), există posibilitatea recunoașterii venitului din subvenții chiar în luna martie, fără a mai fi nevoie de utilizarea conturilor în avans.

O măsură de sprijin pentru angajatorii ai căror angajați au beneficiat de dispozițiile OUG nr. 30/2020, precum și pentru cei ai căror angajați au avut contractele individuale de muncă suspendate în conformitate cu art. 52 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, dar nu au beneficiat de prevederile OUG nr. 30/2020, a fost stabilită ulterior prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2020 pentru instituirea unor măsuri active de sprijin destinate angajaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea unor acte normative, care prevede că, începând cu data de 1 iunie 2020, în perioada stării de urgență sau de alertă, aceștia beneficiază, pentru o perioadă de trei luni, de decontarea

unei părți din salariu, suportată din bugetul asigurărilor pentru șomaj, reprezentând 41,5% din salariul de bază brut corespunzător locului de muncă ocupat, dar nu mai mult de 41,5% din câștigul salarial mediu brut prevăzut de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 6/2020, cu modificările ulterioare.

4. Concluzii

Gradul crescut de contagiune cu virusul SARS-CoV-2 a determinat adoptarea unor restricții privind păstrarea distanțării sociale. Acestea au influențat și modul de desfășurare a activității entităților economice, care s-au confruntat cu reducerea sau chiar stoparea acestora.

Pentru a veni în sprijinul companiilor care au dispus întreruperea temporară a activității și intrarea angajaților în șomaj tehnic, au fost stabilite unele facilități fiscale în vederea continuării și reluării activității de exploatare.

Principala formă de sprijin al mediului de afaceri în perioada stării de urgență a fost suportarea indemnizației pentru șomaj tehnic a angajaților din bugetul asigurărilor pentru șomaj, recunoscută în contabilitatea financiară drept subvenții de exploatare nerambursabile privind plata personalului.

Din punctul de vedere al practicii contabile, recunoașterea în contabilitate a decontărilor cu salariații aflați în șomaj tehnic presupune stabilirea cuantumului salariului brut suportat de angajator pentru perioada în care angajații nu au avut contractul de muncă suspendat și a cuantumului indemnizației pentru șomaj tehnic, suportată din bugetul asigurărilor pentru șomaj, precum și a contribuțiilor sociale obligatorii și a impozitului pe venitul din salarii.

Ținând cont de principiul contabilității de angajamente, cheltuiala salarială și cuantumul indemnizației de șomaj tehnic se înregistrează în luna în care s-a întocmit pontajul, și nu la data plății, respectiv încasării numerarului. Drept urmare, la contabilizarea decontărilor cu salariații aflați în șomaj tehnic și care beneficiază de subvenția bugetară se utilizează fie conturile de venituri, respectiv cheltuieli în avans, fie conturile de înregistrare a subvențiilor, adică 4452 „Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții” și 7414 „Venituri din subvenții de exploatare pentru plata personalului”.

Bibliografie

1. Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial nr. 345/18.05.2011, cu modificările și completările ulterioare.
2. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial nr. 963/30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare.
3. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, publicată în Monitorul Oficial nr. 231/21.03.2020, cu modificările și completările ulterioare.
4. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2020 pentru instituirea unor măsuri active de sprijin destinate angajaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 459/29.05.2020.
5. Ordonanța militară nr. 1/2020 privind unele măsuri de primă urgență care privesc aglomerările de persoane și circulația transfrontalieră a unor bunuri, publicată în Monitorul Oficial nr. 219/18.03.2020, cu modificările și completările ulterioare.